

C-653/19. PPU. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2019. szeptember 4.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. szeptember 4.

Vádhatóság:

Spetsializirana prokuratura

Terhelt:

DK

VÉGZÉS

Dátum: 2019. szeptember 4.
Az alábbi összetételben
zártan üléselő
Spetsializiran nakazatelen sad
(szakosított büntetőbíróság, Bulgária)

Város: Szófia
[omissis]
2. tanács

[omissis]

miután megvizsgálta a 398/2017. sz. általános jellegű büntetőügyet, elrendeli:

1. Ebben az ügyben több bírósági határozat vonatkozik DK fogva tartása fenntartásának jogszerűségére, amelyek a szabadon bocsátása iránti kérelme elutasítását eredményezték, mivel ezt az elutasítást a Nakazatelen protsesualen kodeks (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv, a továbbiakban: NPK) 270. cikke (1) bekezdése második mondatának megfelelően az új körülmények hiánya indokolja.
2. Figyelembe kell venni az EJEB által a közelmúltban hozott Magnitskiy és társai kontra Oroszország ítéletet (2019. augusztus 27-i ítélet, 32631/09, 53799/12),

amely ítélet 222. pontjában e bíróság rámutatott, hogy az megfordul a szabadlábra helyezés mellett szóló vélelem, amikor a nemzeti jog szerint új körülmény hiányában a fogva tartásnak fenn kell maradnia, és a bizonyítási teher a védelemre hárul.

3. A nemzeti jogi háttér nagyon hasonlít a fent említett ítélet tárgyát képező orosz jogszabályokhoz, és az említett ítélet ugyanazon 222. pontja egy bolgár ügyre hivatkozik az e tekintetben bírálható nemzeti gyakorlat példajaként; jöllehet ez a [bolgár] eset egy hatályon kívül helyezett jogszabályra vonatkozott, a bolgár ítélkezési gyakorlat azóta sem változott.
4. Ezért valószínű, hogy a nemzeti jog nem csak az EJEE 5. cikkének (3) bekezdésével, hanem a 2016/343 irányelv 6. cikkével és (22) preambulumbekzdésével is ellentétes, mivel ez a törvény a vádhatóság helyett a védelemre hárította át a fogva tartás jogellenessége bizonyításának terhét, és így felállította a fogva tartás fenntartása jogszerűségének vélelmét, amelynek megdöntése a védelmet terheli.
5. A jelen ügyben a terhelt fogva tartásának több mint három éven keresztül való fenntartása éppen arra az okra vezethető vissza, hogy a védelem nem tudta meggyőzni a bíróságot arról, hogy nincs [eredeti 2. o.] szükség e fogva tartás folytatására. Más szavakkal, a fogva tartás azért maradt fenn, mert a védelem nem bizonyította, hogy fennáll a szabadlábra helyezés valamelyik indoka, nem pedig amiatt, hogy a vádhatóság bizonyítani tudta volna, hogy ez a fogva tartás az egyetlen lehetséges megelőző intézkedést jelenti.
6. Kétségtelen, hogy a szabadlábra helyezés valószínűbb akkor, ha a bíróság ezzel ellentétes megközelítést alkalmaz, vagyis akkor, ha a fogva tartás fenntartásához kizárólag azt követeli meg, hogy a vádhatóság meggyőző módon bizonyítani tudja, hogy továbbra is teljesülnek a fogva tartás anyagi és eljárásjogi feltételei, és enyhébb intézkedés nem megfelelő.
7. E megközelítés alkalmazása érdekében a bíróságnak el kell tekintenie az NPK 270. cikke (1) bekezdése második mondatának alkalmazásától, aminek az a feltétele, hogy meg kell bizonyosodnia arról, hogy e rendelkezés ellentétes az uniós joggal; márpedig ezt kötelező módon csak az Európai Unió Bírósága állapíthatja meg.
8. A fenti indokok miatt a Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell előterjeszteni.

A fentiekre tekintettel az eljáró bíróság

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT

az Európai Unió Bírósága elé TERJESZTI a következő előzetes döntéshozatal iránti kérelmet:

A tényállás

9. DK-t a nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv) 321. és 116. cikkében említett bűncselekményekkel – bűnszervezetben való részvétellel és emberöléssel – vádolták. E törvénykönyv e vádak mindegyikére vonatkozóan – különböző időtartamú, emberölés vagy emberölés kísérlete esetén akár életfogytig tartó – szabadságvesztés büntetést ír elő. További kilenc személy ellen is vádat emeltek, e személyekre a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem vonatkozik.
10. A büntetőeljárást egy étteremben történt lövöldözést követően indították meg, amelynek során egy személyt megöltek, egy másikat súlyosan megsebesítettek. Az ügyész azt állítja, hogy DK a felelős az említett személy haláláért. A védelem szerint **[eredeti 3. o.]** a cselekményeket az áldozatok és harmadik felek által elkövetett támadás miatt szükséges jogos védelem keretében követték el. Megállapítást nyert, hogy DK a helyszínen maradt és megadta magát a rendőrségnek.
11. DK-t 2016. június 11-én előzetes letartóztatásba helyezték. A nemzeti jogszabályokkal összhangban nem határozták meg a fogva tartása megszűnésének időpontját.
12. Az ügyet 2017. november 9-én terjesztették a bíróság elé. A bíróság a nemzeti jogszabályokkal összhangban nem vizsgálta felül a bizonyítékokat és a vád megalapozottságát.
13. A bírósági szakaszban először 2018. február 5-én nyújtottak be szabadlábra helyezés iránti kérelmet; amely nem járt sikerrel. Az [ideiglenes] letartóztatás így állandó jellegűvé vált. A nemzeti jognak megfelelően e fogva tartás időtartamát előzetesen nem korlátozták és időszakos, hivatalból végzett felülvizsgálatát sem írták elő. A fogva tartás mindaddig fennmarad, amíg a védelem által benyújtott kérelem alapján meg nem szűnik.
14. Ezt követően a védelem hat további kérelmet nyújtott be a szabadlábra helyezés iránt. Egyik sem járt sikerrel; néhánynak az első fokon helyt adtak, de a védelemnek kedvező bírósági határozatot másodfokon hatályon kívül helyezték. Az első- és a másodfokú bíróság a szabadlábra helyezés iránti kérelmet egyaránt a nemzeti jogszabályokban előírt azon követelmény alapján vizsgálta meg, mely szerint olyan új körülményeknek kell fennállniuk, amelyek kétségbe vonják a fogva tartás jogszerűségét. A védelem azon kérését, hogy az előzetes letartóztatást [egy másik intézkedéssel] helyettesítsék, azzal az indokkal utasították el, hogy a védelem által a szabadlábra helyezés mellett felhozott érveket nem ítélték kellően meggyőzőeknek.
15. Az ügyész egyetlen kérelmet sem nyújtott be a fogva tartás fenntartása iránt, mivel a nemzeti jog szerint az előzetes letartóztatás időtartama nem korlátozott, és az ügyész nem köteles a folytatását kérni. Amikor a terhelt előzetes letartóztatásba helyezik, ez mindaddig fennmarad, amíg a védelem bizonyítani nem tudja a „körülmények megváltozását”, ami jogellenessé tenné a fogva tartás

fenntartását. Az alapeljárásban az ügyész sikeresen cáfolta a védelem azon érvelését, amely szerint „megváltoztak a körülmények”. [eredeti 4. o.]

16. A kérdést előterjesztő bíróság előtt DK új szabadlára helyezés iránti kérelmet nyújtott be. Az ügyész érvelése ismét csak annyiból áll, hogy nincsenek új körülmények.

A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy ha a nemzeti jogszabályok által előírt értelemben határozná, akkor csak akkor rendelhetné el a szabadlára helyezést, ha a védelem meggyőzően bizonyítaná, hogy a „körülmények megváltoztak”. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság szerint kétséges, hogy egy ilyen megközelítés összhangban állhatna-e a 2016/343 irányelv 6. cikkével és (22) preambulumbekzdésével, mivel ez a megközelítés így a fogva tartás fenntartása jogszerűségének véelmét állítja fel, amely véelemnek a védelem köteles ellentmondani.

17. DK [előzetes] letartóztatása a mai napig fennáll.

18. Az uniós jog

A büntetőeljárás során az ártatlanság véelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016, L 65., 1. o.) 6. cikke és (22) preambulumbekzdése.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (HL 2016, C 202., 389–405. o., a továbbiakban: Charta) 6. és 47. cikke.

19. Az Európa Tanács joga

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 5. cikkének (3) bekezdése és az EJEB alábbi ítéletei: Magnitskiy és társai kontra Oroszország ítélet (32631/09. és 53799/12. sz. kérelem), 212–223. pont; Pastukhov és Yelagin kontra Oroszország ítélet (55299/07. sz. kérelem), 38–51. pont; Ilijkov kontra Bulgária ítélet (33977/96. sz. kérelem), 76–87. pont; Rokhlina kontra Oroszország ítélet (54071/00. sz. kérelem), 63–70. pont; Zherebin kontra Oroszország ítélet (51445/09. sz. kérelem), 56–63. pont; Buzadji kontra Moldovai Köztársaság (23755/07. sz. kérelem), 59. és 84–102. pont.

A Miniszteri Bizottságnak az előzetes letartóztatásról, annak alkalmazási feltételeiről és a visszaélással szembeni biztosítéknyújtásról szóló R (2006) 13. sz. ajánlása 3. pontja, 8. pontjának (2) bekezdése, 11., 23. és 24. pontja.

[eredeti 5. o.]

Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének „Az Emberi Jogok Európai Egyezményének részes államai által az előzetes letartóztatással kapcsolatban

megvalósított visszaélések” [nem hivatalos fordítás] című 2015. október 1-jei 2077 (2015). sz. állásfoglalása 12.1. és 12.3. pontja.

A nemzeti jog: A Nakazatelen protsesualen kodeks (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv, rövidítése: NPK)

20 [Fordítói megjegyzés: az eredeti szövegből hiányzik a 20. pont.

21 Az „előzetes letartóztatás fenntartása” kényszerítő intézkedés időtartamáról:

A terhelt letartóztatását elrendelő bírósági határozat a meghozatala időpontjában nem határozza meg külön az említett fogva tartás időtartamát. Ez a fogva tartás mindaddig folytatódik, amíg a védelem kérelme alapján meg nem szüntetik. Kizárólag az ügyet érdemben elbíráló végleges ítélet kihirdetésekor keletkezik a fogva tartás fenntartásának hivatalból történő felülvizsgálatára irányuló kötelezettség (az NPK 309. cikke).

22. Az „előzetes letartóztatás fenntartása” kényszerítő intézkedésről a tárgyalást megelőző szakaszban¹

Amennyiben a fogva tartás állandósult fenntartásáról szóló bírósági határozatot fogadnak el, ez a fogva tartás meghatározott időtartamig folytatható, amelynek hossza a felrótt bűncselekmény súlyától függ (az NPK 63. cikkének (4) bekezdése). Ezen időszak végéig a védelem kérheti a fogva tartás megszüntetését (az NPK 65. cikke). A bíróság köteles a tárgyban korábban hozott határozatok figyelembe vétele nélkül (az 1/02. sz. értelmező határozat 4. pontja) újból megvizsgálni minden olyan elemet, amely a fogva tartás jogszerűségére vonatkozik (az NPK 65. cikkének (4) bekezdése). Közelebbről, nem áll fenn a fogva tartás jogszerűségére vonatkozó olyan vélelem, amelynek értelmében a fogva tartás a végleges bírósági határozat eredményeként jönne létre, és a felülvizsgálatnak arra kell irányulnia, hogy vannak-e új körülmények vagy sem. Éppen ellenkezőleg: a Varhoven kasatsionen sad (bolgár legfelsőbb semmítőszék) (az 1/02. sz. értelmező határozat 4. pontjában) úgy értelmezi azt jogi rendelkezést, hogy a bíróság feladata annak megállapítása, hogy fennállnak-e a fogva tartás fenntartásának alapjául szolgáló körülmények.

Amennyiben felmerül annak a gyanúja, hogy a védelem visszaél az őrizetbe vétel fenntartásának felülvizsgálata iránti kérelemmel, a bíróság legfeljebb két hónapos időtartamra megtilthatja az ehhez kapcsolódó újabb kérelmek benyújtását; ez a tilalom nem vonatkozik a terhelt egészségének megromlása esetére (az NPK 65. cikkének (6) bekezdése).

[eredeti 6. o.]

¹ Az alapügy már a bírósági szakaszban van; az előzetes szakasz e helyen történő részletezésének célja a nemzeti jogról szóló teljesebb áttekintés nyújtása.

23. Az „előzetes letartóztatás fenntartása” kényszerítő intézkedésről a bírósági szakaszban

A bíróság kizárólag [az eljárásban hozott] kezdeti határozatában végezheti el a fogva tartás jogszerűségének átfogó és független felülvizsgálatát. Később, a tárgyalás során ez a fogva tartás állandó jellegűvé válik. Pontosabban kizárólag a körülmények megváltozása esetén szüntethető meg (az NPK 270. cikke (1) bekezdésének második mondata). Más szavakkal, olyan új tények megállapítására van szükség, amelyek következtében a fogva tartás fenntartása jogellenessé válik.

Az NPK 270. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„270. cikk (1) A kényszerintézkedés megváltoztatása a tárgyalási szakaszban bármikor indítványozható. A körülmények megváltozása esetén a kényszerintézkedéssel kapcsolatban ismételt indítványt lehet tenni az illetékes bíróság előtt.

(2) A bíróság nyilvános tárgyaláson végzésben határoz.”

A bírósági szakaszban a fogva tartás fenntartásának nincs időbeli korlátja, és mindaddig fennmarad, amíg meg nem szüntetik. A megszüntetést a védelem kérelmezi, és ez utóbbi köteles bizonyítani, hogy a körülmények megváltozása szükségessé teszi a fogva tartás megszüntetését, és egy enyhébb megelőző intézkedés elfogadását.

Ennek következtében a felülvizsgálatot végző bíróság figyelme kifejezetten arra a kérdésre irányul, hogy a körülmények ilyen megváltozása kellőképpen releváns-e, és amennyiben nem az, a bíróság elrendeli a fogva tartás fenntartását.

24. **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés**

Összhangban áll-e a 2016/343 irányelv 6. cikkével és (22) preambulumbekkezdésével, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 6. és 47. cikkével egy olyan nemzeti jogszabály, amely a büntetőeljárás bírósági szakaszában a körülmények megváltozását szabja feltételül ahhoz, hogy a bíróság helyt adjon a védelem által a terhelt fogva tartása megszüntetése iránti kérelemnek?

25. A kérdés elfogadhatóságáról

A 2016/343 irányelv 6. cikke és (22) preambulumbekkezdése a vádlott bűnösségének bizonyítására vonatkozik: pontosabban a bizonyításfelvételt csak az érintett személy bűnösségét vagy ártatlanságát megállapító érdemi ítélet vonatkozásában szabályozzák. Márpedig a jelen ügyben releváns nemzeti jogi rendelkezés (az NPK 270. cikke (1) bekezdésének második mondata) arra az eljárás jogi kérdésre vonatkozik [eredeti 7. o.], hogy fent kell-e maradnia a fogva

tartásnak. Emiatt nem egyértelmű, hogy a jelen ügyben a 2016/343 irányelv rendelkezéseit kell-e alkalmazni.

A kérdésre vonatkozó magyarázatokról

26. A jogbiztonság elvének felel meg az a nemzeti törvény, amely állandó jelleggel ruházza fel a fogva tartást elrendelő bírói határozatot. Közelebbről, mielőtt a terhelt fogva tartását elrendelő határozatot első, majd másodfokon végleges bírósági határozat elbírálta, szabály szerint ezt a végleges határozatot csak új körülmények fennállása esetén lehet felülvizsgálni. Ez az egyszerűség, az egyértelműség és a hatékonyság garanciája. Ezzel elkerülhető, hogy ugyanazokat az okokat kelljen megismételni a fogva tartás megerősítésekor, és emellett megelőzi az eljárás szintjei közötti ütközések kockázatát abban az esetben, ha az elsőfokú bíróság olyan okok alapján rendelné el a szabadlábra helyezést, amelyeket a másodfokú bíróság már egy korábbi határozatában elutasított.
27. A jogbiztonság elve azonban az érdemi döntések szerves része. Az olyan eljárási cselekményre, mint például a fogva tartás fenntartására való alkalmazása e fogva tartás jogszerűségének vélelmét állítja fel, és ezáltal a védelemre hárítja a fogva tartás megszüntetését indokoló körülmények bizonyítási terhét. Márpedig ez közvetlenül az EJEB által az EJEE 5. cikkének (3) bekezdésére vonatkozóan elfogadott értelmezéssel ellentétes: e bíróság véleménye szerint a fogva tartás jogszerűségének értékelésekor a vélelemnek mindig a terhelt szabadlábra helyezése mellett kell szólnia, és a fogva tartásnak szigorúan körülhatárolt esetekben meghatározott kivételt kell képeznie (a Magnitskiy ítélet 214. pontja és a Buzadji ítélet 89. pontja). Az EJEB azt is megállapította, hogy egy olyan nemzeti jogszabály, amely csak új körülmények fennállása esetén teszi lehetővé a fogva tartás megszüntetését, egy ezzel ellentétes vélelmet hitelesít, vagyis azt, hogy a fogva tartást mindaddig folytatni kell, amíg a szabadlábra helyezés indokai megállapításra nem kerülnek (a Magnitskiy ítélet 214. pontja, a Pastukhov és Yelagin ítélet 49. pontja, az Ilijkov ítélet 85. és 87. pontja, a Rokhlina ügyben benyújtott 54071/00. sz. kérelem 67. pontja, a Zherebin ítélet 60. pontja)².
28. A nemzeti jog, amelynek értelmében a fogva tartásnak nincs időbeli korlátja, és nem kell hivatalból rendszeres időközönként felülvizsgálni, sajátosságaira tekintettel igen jelentős annak a kockázata, hogy a szabad lábra helyezést előnyben részesítő vélelmet kétségbe vonják. Ez a fogva tartást állandóvá teszi. Ennélfogva szabadlábra helyezés iránti minden kérelmet **[eredeti 8. o.]** a jogszerűnek ítélt fogva tartás elleni jogorvoslatként, valamint a jogellenessége megállapítására irányuló kérelemként kell kezelni.
29. Ezért úgy tűnik, hogy ha a védelem a fogva tartás megszüntetését kéri, a bíróságnak azt kell értékelnie, hogy vannak-e a terhelt szabad lábra helyezése

² Az EJEB ítéleteinek számaira való hivatkozást a 19. pont tartalmazza.

mellett szóló meggyőző bizonyítékok, és nem azt, hogy vannak-e a fogva tartás fenntartása mellett szóló meggyőző bizonyítékok.

30. Ebből következik, hogy a bíróságnak a védelem által az őrizetbe vétel megszüntetése iránt benyújtott kérelem megvizsgálására vonatkozó értékelése sajátos megközelítést alkalmaz: a bíróság pontosabban azt vizsgálja, hogy az ebben a kérdésben hozott legutóbbi határozatról szóló utolsó határozat óta bekövetkeztek-e olyan új körülmények, amelyek önmagukban arra a következtetésre vezetnek, hogy a fogva tartás jogellenessé vált.
31. A jogszerűség felülvizsgálata nem arra a kérdésre irányul, hogy továbbra is teljesül-e a fogva tartás valamennyi feltétele, hanem hogy azokat megfelelően vitatták-e. Ez a gyakorlatban azon feltételezéshez vezet, hogy a védelem feladata, hogy meggyőző bizonyítékokat nyújtson be a fogva tartás megszüntetésének szükségességére vonatkozóan.

Az uniós jog alkalmazhatósága

32. Az irányelv 6. cikkének (1) bekezdése büntetőjogi rendszerük olyan módon történő felépítését írja elő a tagállamok számára, hogy a bizonyítási teher a vádhatóságot terhelje; a (2) bekezdése értelmében minden kételyt a védelem javára kell értékelni. A (22) preambulumbekkezdés a ténybeli vagy jogi vélelmektől eltekintve megtiltja a bizonyítási teher megfordítását; e vélelmeknek azonban megdönthetőnek kell lenniük, „észszerű korlátok közé” kell szorítani őket a „büntetés súlyosságának”, a védelemhez való jognak és azon ténynek a figyelembevételével, hogy e vélelmeknek az „elérni kívánt legitim céllal észszerűen arányosnak” kell lenniük.
33. Az NPK 270. cikke (1) bekezdésének második mondatában szereplő nemzeti jogi rendelkezés a védelem hátrányára a vádhatóság számára kedvező vélelmet vezet be, pontosabban azt a vélelmet, hogy a fogva tartást, miután az alsóbb fokú bíróság végleges jelleggel megállapította, az adott időpontban jogszerűnek kell tekinteni. Így e fogva tartás megváltoztathatatlan jellegűvé válik, és a védelemnek kell kezdeményeznie a jogszerűség megtámadását az erre vonatkozó meggyőző érvek előadásával.
34. Ebből következik, hogy ez a nemzeti jogszabály a 2016/343 irányelv 6. cikkének és (22) preambulumbekkezdésének hatálya alá tartozik, mivel az említett jogszabály olyan jogi vélelmet állít fel, amely **[eredeti 9. o.]** főszabály szerint akkor megengedett, ha az említett vélelem megfelel a megdönthetőség feltételének. Az említett vélelem kétségtelenül megfelel e feltételnek. Azt kell megállapítani, hogy ez a vélelem „észszerű korlátok között” marad-e, figyelembe veszi-e a „büntetés súlyosságát”, tiszteletben tartja-e a „védelemhez való jogot”, és az „elérni kívánt legitim céllal észszerűen arányos-e”. Ez az értékelés a bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik.

35. A Charta 6. cikkének rendelkezése a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz való joggal foglalkozik. Önmagában a „fogva tartás” intézkedés az egyetlen, amely a szabadságtól való megfosztást eredményezi. Ezért a fogva tartás megszüntetését lehetővé tevő feltételeknek összhangban kell állniuk a Charta 6. cikke hatályának megengedett korlátozásaival, e korlátozásoknak pedig a Charta 52. cikke (1) bekezdésében foglalt követelményeknek kell megfelelniük. Meg kell jegyezni, hogy a Charta 6. cikkének rendelkezése az EJEE 5. cikkének (EUSZ 6. cikk és a Charta 52. cikkének (3) bekezdése) felel meg, és hogy az EJEE EJEB általi értelmezése közvetlenül alkalmazandó; az EJEE EJEB általi értelmezése nem vezethet az EJEE által biztosított védelem szintjének csökkenéséhez (a Charta 53. cikke).
36. A Charta 47. cikkének rendelkezése biztosítja a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogot. Az NPK 270. cikke (1) bekezdésének második mondatában foglalt nemzeti rendelkezés jellegénél fogva korlátozza a védelemhez való jogot, mivel a terhelt a fogva tartása jogszerűségének vélelmével szembesül. Ahelyett, hogy a vádhatóságnak kellene bizonyítania a fenntartás okait, a védelem az, amelynek bizonyítékot kell szolgáltatnia a fogva tartás megszüntetésének indokoltságára vonatkozóan. Ezért a jelen ügyben az a kérdés merül fel, hogy a védelem szintjének ilyen csökkentése nem fosztja-e meg a nemzeti jog szerint rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget a hatékonyságától.

A kérdést előterjesztő bíróság személyes véleménye

37. 2000-ig a nemzeti jog bizonyos bűncselekmények esetén kötelezővé tette a tárgyalás előtti előzetes letartóztatást, az e rendszer alóli kivételeket csak szigorúan lehetett értelmezni; a terheltnek kellett bizonyítania e kivételes esetek fennállását, és csak azután helyezték szabad lábra, miután sikeresen megcáfolta a fogva tartás melletti vélelmet. Így létrejött egy olyan nemzeti jogrendszer, amelyben a terheltet fogva tartják, a fogva tartása törvényes, e személynek meggyőzően kell vitatnia e jogszerűséget és kizárólag a körülmények megváltozására támaszkodhat.

[eredeti 10. o.]

38. Az EJEB számos ítéletét követően (Ilijkov kontra Bulgária ítélet, 33977/96. sz. kérelem, Nikolova ítélet, 31195/96. sz. kérelem, Assenov és társai ítélet, 24760/94. sz. kérelem, Nankov ítélet, 28882/95. sz. kérelem, és így tovább) elfogadtak egy reformot, amelynek értelmében a kötelező előzetes letartóztatást eltörölték, és eljárást vezettek be a fogva tartás bíróság előtti megtámadására. A reform elsősorban a tárgyalást megelőző szakasszal foglalkozott, amelyben az EJEB a vádlott védelemhez való jogának számos megsértését állapította meg. Így a fogva tartás jogszerűségének felülvizsgálata keretében a terhelt magasabb szintű védelmét vezette be: az erre irányuló kérelmet elbíráló bíróság hivatalból egy új és teljes körű felülvizsgálatot végzett a fogva tartást elrendelő határozat figyelembevétel nélkül.

39. Ez a reform a bírósági szakaszban nem haladt ennyire előre, e szakaszban alacsonyabb szintű védelmet alkalmaztak: amennyiben ugyanis a vádlottat már fogva tartották, a szabadlábra helyezését a korábban figyelembe nem vett új körülményének feltétele mellett – amelyet a védelemnek kellett bizonyítania – függesztették fel.
40. Ez magyarázza az NPK 270. cikke (1) bekezdése második mondatának szövegét és annak módját, amellyel ezt a rendelkezést a nemzeti bíróság alkalmazza többek között az alapeljárásban is.
41. A 2016/343 irányelv új kihívásokat teremt a nemzeti büntetőeljárási jog fejlődésében, és a Bíróság ítélkezésének módja meghatározza, hogy ezek a kihívások a nemzeti jogszabályok és a nemzeti jogelmelet megváltozását eredményezik-e.

[omissis][eljárás és aláírások]